

ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΣΕΡΓΙΑΝΝΙΔΗ ΣΤΑΘΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΘΕΜΑ: ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΩΝ ΔΥΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

ΣΧΙΣΜΑ

- ✘ Με τον όρο Σχίσμα εννοούμε τη διάσπαση της χριστιανικής εκκλησίας σε Ανατολική Ορθόδοξη και Δυτική Καθολική, που συνέβη σε πρώτη φάση το 867(Μικρό Σχίσμα) και οριστικά το 1054.

Η διαίρεση της αυτοκρατορίας οδηγεί στην απομάκρυνση των εκκλησιών της

Οι νέοι λαοί που θα κατοικήσουν τη Δύση θα συμβάλουν ακόμη περισσότερο σ' αυτήν την απομάκρυνση

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΠΡΙΝ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ

- ✘ Τα δύο μεγάλα αγκάθια που οδήγησαν στο στο σχίσμα ήταν:
 1. οι Παπικές Αξιώσεις και
 2. το Filioque.

ΤΟ ΠΑΠΙΚΟ ΠΡΩΤΕΙΟ

- ✘ Οι Παπικές Αξιώσεις συνοψίζονται στο Πρωτείο του Ποντίφικα, έναντι των άλλων τεσσάρων Πατριαρχών της Ανατολής (Κωνσταντινουπόλεως, Αλεξανδρείας, Αντιοχείας και Ιεροσολύμων).
- ✘ Οι τέσσερις Πατριάρχες δεν αρνούσαν το Πρωτείο της εκκλησίας της Ρώμης, αλλά υποστήριζαν ότι το Πρωτείο του Πάπα ήταν μόνο τιμητικό.

FILIOQUE

- ✘ Η διαμάχη είχε σχέση με τη διατύπωση του Συμβόλου της Πίστεως για το Άγιο Πνεύμα.
- ✘ Το επίμαχο σημείο που ισχύει ως σήμερα στην Ορθόδοξη εκκλησία είχε ως εξής: «...και εις το Πνεύμα το Άγιο, το Κύριον , το Ζωοποιόν, **το εκ του Πατρός εκπορευόμενον**, το συν Πατρί και Υιώ συμπροσκυνούμενον...» Η Δυτική Εκκλησία παρενέβαλε μια πρόσθετη φράση «**Και εκ του Υιού (Filioque στα Λατινικά) εκπορευόμενον**».

ΆΛΛΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

- ✘ Γενική καταναγκαστική αγαμία των κληρικών
- ✘ Νηστεία και τήρηση του Σαββάτου
- ✘ Χρήση άζυμων στη Θεία Ευχαριστία
- ✘ Τέλεση του Ευχελαίου μόνο στους ετοιμοθάνατους
- ✘ Ράντισμα του βαπτιζόμενου και όχι τριπλή κατάδυση
- ✘ Τέλεση του Χρίσματος στα αγόρια στην ηλικία των 14 ετών και στα κορίτσια των 12 ετών
- ✘ Κατάλυση της νηστείας της Τετάρτης και της Παρασκευής

ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΟΥ 867

- ✘ Η πρώτη μεγάλη αντιπαράθεση μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής Εκκλησίας έγινε το 857 με τη διαμάχη Ιγνατίου και Φωτίου για το θρόνο του Οικουμενικού Πατριαρχείου.
- ✘ Στη διαμάχη επενέβη ο Πάπας Νικόλαος Β΄ ο οποίος έθεσε το θέμα των Πρωτείων του και αξίωσε να έχει λόγο στην εκλογή του Πατριάρχη.
- ✘ Το 863 στη Σύνοδο της Ρώμης ο Νικόλαος Β΄ αφόρησε τον Φώτιο και αναγνώρισε τον Ιγνάτιο.
- ✘ Τις τεταμένες σχέσεις μεταξύ των εκκλησιών επιδείνωσε η επέμβαση της Δυτικής εκκλησίας στην Βουλγαρία στέλνοντας κληρικούς που εισήγαγαν εκεί τα ρωμαϊκά εκκλησιαστικά τυπικά .

-
- ✘ Το 867 ο Φώτιος συγκάλεσε τη Σύνοδο της Κων/πολης όπου κατ'άγγειλε αυτές τις πράξεις και αναθεμάτισε τον Νικόλαο Β΄ .
 - ✘ Το 869 η αντιπαράθεση έληξε με αμοιβαίες υποχωρήσεις και την αποκατάσταση του Ιγνάτιου στη θέση του Πατριάρχη (τον εκλεκτό του Πάπα) από τον αυτοκράτορα Βασίλειο Α΄ .

ΤΟ ΟΡΙΣΤΙΚΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΟΥ 1054

- ✘ Πραγματοποιήθηκε όταν ήταν Πατριάρχης ο Μιχαήλ Κηρουάριος και Πάπας ο Λέων Θ΄ .

Ο Πατριάρχης Μιχαήλ
Κηρουάριος στο θρόνο

Ο πάπας Λέων Θ΄

SAINT LEO IX

ΟΙ ΑΦΟΡΜΕΣ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ 1054

- ✘ Ήταν στη βάση πολιτικές και οικονομικές τις οποίες κάλυπταν οι δογματικές:
- ✘ Η προσθήκη από τους Δυτικούς στο σύμβολο της Πίστεως της λέξης filioque (εκ του Υιού).
- ✘ Η διάδοση των παπικών εκκλησιαστικών εθίμων στη Ν. Ιταλία.
- ✘ Η δίωξη των ορθοδόξων και το κλείσιμο των μονών τους.

ΣΧΙΣΜΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

- ✘ Ο Πάπας αμφισβήτησε τον τίτλο του Οικουμενικού Πατριάρχη στον Μιχαήλ και τον αφόρισε.
- ✘ Ο απεσταλμένος του Πάπα στην Κων/πολη Καρδινάλιος Ουμβέρτος απέθεσε επιδεικτικά τη βούλα αφορισμού στην Αγία Τράπεζα της Αγίας Σοφίας (16 Ιουλ.) παρόντων του αυτοκράτορα και του Πατριάρχη και αναχώρησε για τη Ρώμη.
- ✘ Η αντίδραση του Μιχαήλ ήταν άμεση. Συγκάλεσε σύνοδο στις 24 Ιουλίου και ανταφόρεσε όσους παπικούς είχαν συντάξει τον αφορισμό ή συμφωνούσαν.

- ✘ Έτσι οριστικοποιήθηκε το μεγάλο σχίσμα Ανατολικής και Δυτικής Χριστιανοσύνης το οποίο επισφραγίστηκε με την κατάληψη της Κων/πόλης από τους σταυροφόρους (1204).

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ ΣΕ ΑΝΑΤΟΛΗ ΚΑΙ ΔΥΣΗ

- ✘ Για την πολιτική ζωή της αυτοκρατορίας το σχίσμα είναι καταστροφικό.
- ✘ Στην Ανατολή ο Πατριάρχης αυξάνει βαθμιαία την πνευματική του κυριαρχία.
- ✘ Η Δύση εκτρέφει συνεχώς σχέδια κατάκτησης της Ανατολής με τις σταυροφορίες. Με την τέταρτη σταυροφορία καταλαμβάνει και καταστρέφει την Πόλη.
- ✘ Προσπαθεί να επιβάλει στα κατακτημένα μέρη τα λατινικά έθιμα και αντιμετωπίζει τους ορθόδοξους ως εχθρούς.
- ✘ Αιώνες αργότερα η Δυτική εκκλησία γνωρίζει κρίσεις και διαδοχικά σχίσματα (π.χ Προτεσταντισμός).